

Як розпізнати та захиститися від фосфорних боєприпасів

Крім прямих поранень, спричинених уламками їх гільз, боєприпаси з білого фосфору (БФ) завдають ушкодження **опіками та через вдихання парів.**

Фосфорні опіки несуть підвищений ризик смертності через всмоктування фосфору в організм крізь обпечену ділянку тіла у разі тривалої дії, що може призвести до ураження печінки, серця, нирок. Частинки БФ продовжують горіти до повного їх витрачання, якщо вони не позбавлені доступу кисню.

Під час спалювання БФ, утворюється гарячий щільний білий дим, що складається здебільшого з оксиду фосфору у вигляді аерозолі. На відкритих майданчиках концентрації зазвичай нешкідливі, але у разі великих скупчень, дим може викликати тимчасове подразнення очей, слизових оболонок носа та дихальних шляхів. Дим більш небезпечний у закритих приміщеннях, де може викликати асфіксію (задуху) та незворотноє ураження органів дихання.

Допомога під час ураження білим фосфором

У випадку ураження потрібно якнайшвидше скинути одяг, до якого прилипли частки фосфору. А до пошкоджених ділянок тіла потрібно перекрити доступ кисню – наприклад, промити рани великою кількістю води. Але висока температура суттєво ускладнює гасіння БФ. Лікувати поранених фосфорними боєприпасами має спеціальний медичний персонал.

Якщо фосфор потрапив на предмети, їх можна загасити, рясно поливаючи водою, чи засипаючи піском або ґрунтом, поки до фосфора не перестане надходити кисень.

Як надати першу допомогу при хімічних опіках білим фосфором

В першу чергу потрібно евакуювати постраждалих із зони ураження, уникаючи контакту з ними голими руками. Це важливо, оскільки частинки фосфору можуть опинитися на людині, яка надає допомогу. Оптимально захистити руки хімічно стійкими засобами (спеціальними рукавичками) індивідуального захисту. Якщо подібних речей немає під рукою – під час евакуації слід рухатися проти вітру.

Потім потрібно протягом 15 хвилин промити опіки потерпілого прохолодною проточною водою, слідкуючи, щоб бризки не потрапили на здорову шкіру. Пам'ятайте про те, що фосфор добре розчиняється у воді, і тому можливість його поширення досить висока. Якщо доступу до проточної води немає, накладіть на рани вологу марлю. Це закриє фосфору доступ до повітря і припинить горіння. В крайньому випадку можна використовувати пісок або землю (глину).

Після обробки рани накрийте її марлевою пов'язкою - мікрочастинки фосфору можуть займатися повторно. Перевірити їх наявність можна за допомогою ультрафіолетової лампи, але не варто намагатися усунути крупинки фосфору пінцетом - тільки водою. Наприкінці можна обробити рану мильним розчином.

Після цього необхідно зняти одяг із постраждалих, завернути в ковдру та транспортувати до лікарні, контролюючи прохідність дихальних шляхів.

У разі потрапляння фосфору в носоглотку не потрібно намагатися викликати блювоту у потерпілого. За можливості, дайте йому кисень. При попаданні фосфору в очі, варто промити їх великою кількістю води і накласти пов'язку, що не давить.

Пам'ятайте, своєчасна допомога може врятувати життя!

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Запорізької області

